

ISSN 0351-0220

**РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ**

**REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS**

МЕЃУНАРОДНО НАУЧНО СПИСАНИЕ

БЕЗБЕДНОСТ

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

SECURITY

БР. 1/2019

ГОДИНА LIX БРОЈ 1, СКОПЈЕ, ЈУНИ 2019 ГОДИНА

1/19

БЕЗБЕДНОСТ

МЕЃУНАРОДНО НАУЧНО СТРУЧНО СПИСАНИЕ

СОДРЖИНА:

ОЛИВЕР СПАСОВСКИ ВОВЕДНО ОБРАЌАЊЕ.....	7
НИКОЛА ДУЈОВСКИ ЗА ИДЕЈАТА ЗА ВОЗОБНОВУВАЊЕ НА НАУЧНОТО СПИСАНИЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ	15
АГИМ НУХИУ ОСВРТ НА ПРЕДИЗВИЦИТЕ ЗА ПРОФИЛИРАЊЕ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ.....	25
ЉУПЧО АРНАУДОВСКИ КОН НОВОТО СПИСАНИЕ „БЕЗБЕДНОСТ“	31
САШО ТАСЕВСКИ СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА БИРОТО ЗА ЈАВНА БЕЗБЕДНОСТ	39
ТОНИ АНГЕЛОВСКИ ОДДЕЛ ЗА ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И СТРАТЕШКИ ПРАШАЊА.....	51
САНДЕ СМИЉАНОВ ПРОТОКОЛ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ.....	55
БРАНКО ТРАЈАНОВСКИ ПЕРСПЕКТИВИ ВО РАЗВОЈОТ НА СПЕЦИЈАЛНИТЕ ЕДИНИЦИ ВО МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА.....	69
МАРЈАН КОЦЕВ ОДДЕЛ ЗА КРИМИНАЛИСТИЧКА ПОЛИЦИЈА	91
САЛИ САЛИЈА СЕКТОР ЗА ПОЛИЦИСКИ РАБОТИ ОД ОПШТА НАДЛЕЖНОСТ	101
ТОНИ СТАНКОВСКИ КОНТРОЛА И НАДЗОР НАД РАБОТАТА НА ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ ЕДИНИЦИ ВО БИРОТО ЗА ЈАВНА БЕЗБЕДНОСТ	115
ЖАКЛИНА ПРОСАРОСКА РАЗВОЈ НА КОНЦЕПТОТ ЗА ПОЛИЦИСКОТО РАБОТЕЊЕ ВО ЗАЕДНИЦАТА („COMMUNITYPOLICING“)	127
ЈУЛИЈА ПОПОВСКА АЛЕКСАНДРОВСКА ОДДЕЛ ЗА КРИМИНАЛИСТИЧКО РАЗУЗНАВАЊЕ И АНАЛИЗА	138

ГАБРИЕЛА КОСКОСКА

ОДДЕЛ ЗА КРИМИНАЛИСТИЧКО ТЕХНИЧКИ ИСПИТУВАЊА И ВЕШТАЧЕЊА
..... 145

ВИОЛЕТА ВЛАХОВИЌ

ОДДЕЛ ЗА ЗАЕДНИЧКИ РАБОТИ И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ. 151

Санде СМИЉАНОВ
Началник на одделение за протоколарни настани и активности

ПРОТОКОЛ НА МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Адекватното извршување на протоколарните активности во Министерството за внатрешни работи на Република Северна Македонија, процесот и значењето на Одделението за протоколарни настани и активности како еден од фундаменталните елементи за ефикасна и ефективна дипломатија, но и за сеопфатна јавна презентација на Министерството за внатрешни работи, подразбира познавање на сржта и суштината на оваа практична професија, но и нејзино поврзување со историјата, научените лекции од минатото, традицијата како нишка на историските засебности и културата на една нација. Во тој контекст, протоколот не е само низа правила кои наложуваат добро однесување, туку, истовремено, и систем којшто адекватно партиципира во модификувањето на политичките и менаџерските стратегии на институцијата. Згора на тоа, протоколот може да се опсервира и како низа правила кои имаат историска заднина, традициски и обичајни норми, кои, пак, го обликуваат совремието – во дипломатска, одбранбена, безбедносна смисла и затоа овие елементи не можат да се гледаат како засебни сегменти, туку како целина на еден сложен и комплициран систем.

***Клучни зборови:** Министерство за внатрешни работи, Одделение за протоколарни настани и активности, протокол, дипломатија.*

ВОВЕД

Протоколот, по својата суштина е една така да се рече - невидлива професија која е сврзното ткиво на меѓународните текови и на меѓународниот поредок, професија која претставува витален крвоток за еден непречен тек на политичко-дипломатските односи кои се двигател, примарно, на меѓународната заедница, а последните декади и во внатрешнополитичките релации.

Секако, протоколот може да се перципира и како исклучително практична професија по однос на дејствителноста, со својата богата академска заднина, односно својата основа во теориски елаборации

развијани со векови, па и милениуми низ призмата на историчноста на политиката и како наука и како практика. Неразбирањето на протоколот и протоколарните правила и норми, но и традициите и обичаите од кои протоколот ја црпи својата богата историска заднина, може да има крајно штетни последици по државите и нивните односи и може да доведе, едноставно кажано - до нивен колапс. Неминовно, специјалистите во оваа интердисциплинарна, но сè уште (за пошироката јавност) недоволно јасно презентирана област, мораат да се издигнат над просекот: да ги познаваат нејзините почетоци; да ги познаваат и препознаваат сите практични механизми и инструменти што им стојат на располагање во креирањето на претстава, околности, настани за политичко-дипломатските односи, комуникации и релации; да го познаваат актуелниот момент но да ги познаваат и ограничувањата, традициите, и, се разбира, - културолошките разлики. Звучи токму како што и е – комплексно и сериозно.

I. ПРОТОКОЛ И ЦЕРЕМОНИЈАЛ: НАУКА И ПРАКТИКА

1.1. Протоколот низ призмата на основното поимно дефинирање и историјат

Значи, како што претходно напишав, наједноставно кажано - протоколот е низа од правила кои наложуваат добро однесување во службениот живот и на церемонии во кои се вклучени цели влади и нации, како и нивни претставници, при што мора да се има предвид дека секој детаљ на тоа однесување е порака конзистентна со политичкиот правец, стратегија или идеја која е мотив за настанот. Тоа, истовремено е признат систем на меѓународна учтивост, своевиден политички бонтон.

Етимолошки, терминот „протокол“ доаѓа од грчкиот збор „protókollon“ (формиран од зборовите „protos“ - прв и „kólla“ – лепило), што во буквален превод е прво залепено ливче, односно ливче кое Грците го употребувале за означување на документи. Протоколум наскоро значел подготвување официјални јавни документи, од кои некои биле наречени протоколи. Во самата бит протоколите тесно кореспондираат со сите видови општествени норми коишто го тангираат односот на политиката како работа од јавен интерес.

Се разбира, протоколот, меѓу другото, подразбира и „етикеција“ што потекнува од францускиот збор „Etique“, што значи добро однесување. Една друга дефиниција вели дека протоколот претставува збир на правила кои ги регулираат прашањата на „етикецијата“, почеста

и пресеансот на официјалните церемонии и настани. Односно, ако, на пример, „дипломатијата е умешност, најлошите работи да ги кажуваш на најубав начин“, тогаш протоколот како најчесто практикуван токму во таа (дипломатска) сфера може да се разбере како неизбежен катализатор да се стигне до посакуваната цел.

Во историски контекст, протоколот стапува на сила уште во времето на старите Египќани кои ја издале книгата „Инструкциите на Птахотеп“. Со тоа може да се каже дека покрај плугот и календарот тие го измислиле и правилото на добро однесување. Книгата била напишана во 2000 година пр.н.е. на писмото на свештениците, а истата се чува во Националната библиотека во Париз и е позната под името „Папирусот на Прус“ (според името на донаторот).

До XIX век, француските термини „*protocole diplomatique*“ или „*protocole de la chancellerie*“ се однесувале на церемонијалните правила кои морале да се почитуваат при пишаните официјални контакти меѓу државни и други министри. Денес, протоколот служи како кодекс на меѓународна комуникација во којашто се вклопуваат дипломатските форми, церемонијалот и етикецијата. Во деловниот свет, денес зборот протокол се употребува наместо зборот етикеција, бидејќи звучи поделовно и поофицијално.

Многу компании воспоставија свои сопствени правила на протокол (стандарди) како дел од нивната работна култура. Познавањето на етикецијата отсекогаш била моќна алатка во бизнисот. Џон Малоу, гуру и автор на „Облечен за успех“, вели дека секој со којшто има зборувано рекол дека најголемиот индикатор дека некој има стил е поседувањето социјални вештини. Деведесет и девет отсто деловни луѓе рекле дека поседувањето на овие вештини е предуслов за успех во деловниот и општествениот живот. Малоу, исто така, вели дека поголемиот дел од деловните луѓе го ценат нивото и способноста за конвенции на нивните вработени. Денес, способен деловен човек знае да освојува нови пазари, да отвора можности насекаде со светот, да ги совладува техниките потребни за да се надмине конкуренцијата. Етикецијата и протоколот се вештини коишто во таквите потфати го даваат оној нужен имиџ, оној битен ефект на квалитетен PR (public relations) на секој деловен човек. Ние протоколците велме - добрите манири се неизоставен дел на секој добар лидер.

Денес во XXI век, со технолошкиот бум и развојот на комуникациите, протоколот претставува една од примарните социјални дисциплини без која средбите на највисоките раководства - претседатели на држави, на влади, на собранија и слично, би имала мала

важност, и уште помалку би имале важност пред широкиот јавен аудиториум. Протоколот, како своевиден олеснувач во политичката комуникација ја дава онаа суштинска аура на значење и важност за која и да е средба на политички, економски, културни или општествени лидери.

Враќајќи се кон сржта на зборот протокол, можеме да истакнеме дека тој, во својата потесна смисла, го означува оригиналот на јавните документи, записниците на меѓународните конференции, договори, спогодби.

Во поширока смисла, пак, означува збир на правила кои треба да се применуваат во официјалните државни и дипломатски свечености, во официјалните односи и општествениот живот. Правилата на протоколот се еден од заштитните елементи на угледот на една држава.

Динамичноста на општественото и политичко живеење на глобално ниво драстично ја форсира потребата од засилен протоколарен ангажман. Тоа денес е несомнен факт. Меѓународните односи коишто сè повеќе тежнеат кон мултиполарна комуникација и соработка во сите сегменти од политиката налагаат и интензивирање на дипломатските контакти, врски, релации независно од нивниот карактер (билатерален, регионален или мултилатерален). Таквиот развој на состојбата, не само што ја истакнува важноста на протоколот, туку треба и да не потсети дека подготовките за посета на државник и државни службеници се воедно и наука и уметност: наука бидејќи нијансите на протоколот се егзактни; уметност бидејќи во секоја протоколарна активност, постои доза на суптилноста, деликатноста и лични обележја.

1.2. Церемонијалот и неговата поврзаност со протоколот

Церемонијалот претставува строго почитување на пропишаните или вообичаените формалности при свечени пригоди. Таа дефиниција ќе не наведе да помислиме на сликата на величествените свечености видени преку средствата за јавно информирање: без оглед дали се работи за устоличување на некој монарх, за верски настан како што е прогласувањето на папа, за претседателска инаугурација или за раскошен церемонијал на источните дворови, секогаш во сеќавање ни доаѓаат свечената облека, шеширите со перјаница, врзаните униформи или сликовитите паради во целата нивна возвишеност. Церемонијалот е, сепак, далеку повеќе од сето тоа. Како споредба кон кажаното, протоколот е форма на хиерархиски ред, израз на добро однесување помеѓу нациите, игра на симболи и симболики сите со свои специфични или наменски пораки.

Одржувањето добри односи помеѓу играчите на меѓународната сцена, одбегнувањето на сите можности што можат да доведат до конфликтност, исто така, се значаен предмет на работа на протоколот кој треба, јасно позиционирајќи се во зададените ситуации, да обезбеди непреченост, но и артикулирање на политичките намери пред, во текот и непосредно по одржувањето на политичкиот или каков и да е јавен настан.

Како пример може да се спомене Џон Ф. Кенеди, кој во самите почетоци на експанзија на „Студената војна“ како глобална геополитичка состојба и доктрина, во таквиот крајно непријатен амбиент на политичко-дипломатско однесување во својот инаугурациски говор нагласил дека љубезноста и учтивоста не се слабост. Големите германски државници од втората половина на XIX век Ото фон Бизмарк, пак, потсетил дека дури и при објавување на војна се почитуваат правилата на добро однесување. Жил Камбон, француски дипломат, напишал, пак, дека во мировните договори нема разлика помеѓу победниците и поразените, додека Хрушчов современик на Кенеди и негов директен партнер и ривал во ерата на Студената војна, на своите сонародници во тогашниот СССР им порачал дека со навреди нема да се победи капитализмот.

Се разбира, историјата го бележи и правилото на напуштањето или ублажувањето на протоколарните обичаи како резултат на желбата ефективно да се надминат разликите, да се постигне компромис, да се направи тој акт на добра волја. Но денес можеме да констатираме дека и тоа напуштање на протоколот може да се третира како протокол надвор од протоколот. Во тој поглед Ватикан, кој, веројатно, е најстариот двор во Европа, е добро познат по префинетоста на таквата протоколарна практика.

Тоа вонпротоколарно внимание може да дојде и од шефовите на држави и од другите великодостојници. Но она што денес може да се констатира дури и по однос на таквото наводно „излегување вон протоколот“ е умешноста тоа да се предвиди, калкулира во рамките на зацртаниот протоколарен план. На крајот на краиштата протоколот ниту има амбиција ниту, пак, смее да посегне по целосно анулирање на спонтаноста во рамките на политичкиот или каков и да е настан, туку исклучително да се стреми кон постигнување на максимална ефективност во спроведувањето на најквалитетно можно ниво на настаните.

2. ОДДЕЛ ЗА ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И СТРАТЕШКИ ПРАШАЊА¹⁰

Почетоците на Одделот за односи со јавност и стратешки прашања датираат од 2003 година, формиран како Одделение за односи со јавноста, подоцна од 5.12.2006 година, за да прерасне во поголема организациска единица Сектор за односи со јавноста и информации од јавен карактер, а веќе од 15.10.2015 година функционира во сегашната организациска единица како Оддел за односи со јавност и стратешки прашања при кабинетот на министерот за внатрешни работи. Одделот за односи со јавност и стратешки прашања го координира и функционирањето на канцелариите за односи со јавност при осумте сектори за внатрешни работи.

Со Одделот за односи со јавност и стратешки прашања раководи помошник на министерот. Во рамките на Одделот за односи со јавност и стратешки прашања функционира Секторот за односи со јавност и протокол. Со Секторот за односи со јавност и протокол раководи началник на секторот.

Секторот го сочинуваат три одделенија раководени од началници на одделенија и тоа:

2.1. Одделение за односи со јавност

Одделението за односи со јавност покрај континуираната комуникација со медиумите (домашни и странски) во рамките на своите работни задачи преку официјалната веб- страница на Министерството за внатрешни работи (www.moi.gov.mk) остварува редовна комуникација со граѓаните по однос на различни прашања од нивен интерес. Одделението, покрај редовната дистрибуција на разни видови информации од активностите на Министерството за внатрешни работи и неговите сектори за внатрешни работи, речиси е постојан учесник во разните проекти, кампањи и други активности од јавен интерес а коишто се во делокругот на работа на Министерството за внатрешни работи.

¹⁰ <https://mvr.gov.mk/page/sektor-za-odnosi-so-javnost>, пристапено на 22 април 2019

2.2. Одделение за информации од јавен карактер

Одделението за информации од јавен карактер, во согласност со законските одредби на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, како и другите прописи и нормативни акти на ниво на Министерството за внатрешни работи по однос на оваа материја, е во постојана редовна комуникација со сите организациски единици во рамките на Министерството со цел благовремено одговарање на барањата на сите баратели на информации од јавен карактер.

2.3. Одделение за протоколарни настани и активности

Одделението за протоколарни настани и активности при Министерството за внатрешни работи е одговорно за обезбедување комплетна поддршка на активностите на министерот, заменик-министерот, државниот секретар и директорите на Бирото за јавна безбедност и за контраразузнавање како и придружба на министерот за време на протоколарни, работни и официјални средби и состаноци со меѓународни и домашни институции, организирање на најразлични манифестации, трибини конференции и настани од доменот на односи со јавноста - кратко ажурирање и информирање за лицата или институциите со кои треба да се оствари средба, подготовка на презентации, изработка на работна агенда, подготовка на говори, организирање на работни патувања за министерот надвор од просториите на Министерството за внатрешни работи, како и прием на високи претставници и функционери од странство, нивно сместување и организирање на туристички прошетки. Исто така, Одделението за протоколарни настани и активности е одговорно за организација на меѓународни форуми и конференции под покровителство на Министерството за внатрешни работи, како и конференции организирани во координација со други министерства и странски амбасади во Република Македонија, изработка и упатување на официјални покани до меѓународните посетители, избор на локација за настанот, подготовка на програма за настанот, обезбедување услови и координација за непречен тек на настанот како и однапред преземени безбедносни заштитни мерки за брзо решавање на непријатни и непосакувани ситуации, впрочем за коешто ќе говориме во овој труд.

3. Одделението за протоколарни настани и активности ги врши следните работи:

- Се информира и консултира со шефот на Кабинетот на министерот за внатрешни работи, за дневните протоколарни обврски на Министерот за внатрешни работи.
- Гипречекува и испраќа официјалните гости во посета кај министерот за внатрешни работи.
- Ги проверува и ажурира планираните протоколарни обврски на министерот за внатрешни работи.
- Изработува документи во врска со протоколот во Кабинетот на министерот за внатрешни работи.
- Организира пречек и испраќање на сите протоколарни активности за време на посета на странски министри за внатрешни работи на Република Северна Македонија и за време на министерот за внатрешни работи на РМ (аеродром, пред зградата на Министерството за внатрешни работи, Единицата за специјални задачи, Единицата за брзо распоредување, и други официјални објекти).
- Резервира ВИП-салон за време на посети на министерот за внатрешни работи во странство и обратно и други авторитети од Министерството за внатрешни работи.
- Изработува: решенија, програми, букети, индикатори и друго, каде што директно е вклучен министерот за внатрешни работи.
- Во случај кога странски министер за внатрешни работи е придружуван од својата сопруга се изработува посебна програма за сопругата и се препорачува за постојан придружник да биде одредена сопругата на министерот, а во случај на нејзина спреченост да се одреди една од сопругите на заменик-министерот или државниот секретар.
- Вокоординација со протоколот на Одделот за Европска Унија и меѓународна соработка, за време на официјални посети на странски министри за внатрешни работи, изработува распоред на возила и распоред за седење во возилата водејќи сметка за секое возило да има екорт офицер.
- Врши резервации за сместување на гостите во хотел од висока категорија, соодветна за нивото на министерот за внатрешни работи и други високи гости.
- Врши резервации за официјални ручеци и вечери во ресторани кои го задоволуваат нивото, притоа водејќи сметка ресторанот да е соодветен за нивото на министерот за внатрешни работи и води сметка да се послужуваат, првенствено, македонски специјалитети и вина од македонското поднебје.

- Изработува распоред на седење и индикатори за гостите. Ги пречекува и испраќа гостите кои се во официјална посета кај министерот за внатрешни работи.
- Одговорен за доследно спроведување на протоколот во Кабинетот на министерот за внатрешни работи.
- Извршува протоколарни подготовки за патување на министерот за внатрешни работи во странство (навремено обезбедување на авионски билети, визи и други формалности, подигање на аванс и друго).
- Води евиденција за дадени подароци за да не би дошло во ситуација да се даваат исти подароци на иста личност.
- Обезбедува рекламен материјал за Република Македонија.
- Во соработка со Одделот за општи и заеднички работи врши планирање и набавка на официјални подароци со мотиви од Република Македонија за потребите на Кабинетот на министерот за внатрешни работи, водејќи сметка за квалитетот на подароците. Води евиденција за дадени и примени подароци во Кабинетот на министерот за внатрешни работи.
- Соработува со Одделот за Европска Унија и меѓународна соработка, со протоколот на НГШ на Армијата на Република Македонија, со Државниот протокол на Република Македонија, со протоколот на Владата на Република Македонија, и протоколот на претседателот на Република Македонија.
- За време на посета на странски министер за одбрана на министерот за внатрешни работи на Република Македонија организира: посета на музеи и културно-историски споменици и задолжително обезбедува туристички водич, како би можело да се презентира културно-историското богатство на Република Северна Македонија; Обезбедува преведувачка на англиски или соодветен јазик;
- По потреба во соработка со надлежните служби обезбедува санитарско возило со лекарска екипа и обезбедување;
- Обезбедува фотограф и изработка на фотоалбум; Води сметка протоколот да се одвива по програмата;
- Врши ажурирање на термините и проверка на погодноста на истите за успешна реализација на посетите на странски министри за внатрешни работи во посета на министерот за внатрешни работи на Република Северна Македонија и за време на официјални посети на министерот за внатрешни работи на Република Северна Македонија во странски земји. Изработува годишен календар со значајни датуми.

- Во координација со протоколот на Министерството за надворешни работи на Република Северна Македонија врши ажурирање на протоколарниот список.
- Води евиденција на пристигнати акти и документи од делокругот на протоколот и одговара на истите и ги архивира.
- Во соработка со одделите во Министерството за внатрешни работи, учествува во подготовката на одбележувањето на Денот на полицијата – 7. Мај и други значајни јубилеи и празници.
- За време на официјални посети на странски министер за одбрана на Министерството за внатрешни работи на Република Северна Македонија, раководи со возачите (ги повикува, издава упатства, врши подготовки) при превезување на делегациите.
- Води евиденција за државни воени празници, за денови на странски полициски сили, свечености, манифестации, родендени на VIP-личности и навремено подготвува потребни акти (честитки, обраќања, писма и слично).
- Во соработка со Одделот за Европска Унија и меѓународна соработка, води евиденција за државни и воени празници на земји со кои се остварува соработка и навремено изработува соодветни писма и акти за потпис од министерот и ја ажурира листата на полициски аташеа акредитирани во Република Македонија.
- Во соработка со Одделот за Европска Унија и меѓународна соработка учествува во реализацијата на протоколот за време на разни конференции, семинари, вежби и слично, каде што активно учество зема министерот за внатрешни работи и други високи авторитети од Министерството за внатрешни работи.
- По потреба за време на посета на странски министри за внатрешни работи, и други високи полициски претставници на Министерството за внатрешни работи, во координација со Единицата за брзо распоредување, организира полициски почести пред зградата на Министерството за внатрешни работи и на други официјални места.
- Купува цвеќе за пречек и испраќање за сопругата на странски министер за внатрешни работи кога е во официјална посета на државата.
- Во координација со Одделот за протоколарни настани и активности купува венци и икебана од свежо цвеќе и лента, кога во официјална делегација врз основа на разни воени празници, воени почести, погребни, и сочувства, полага министерот за внатрешни работи и други високи авторитети од Министерството за внатрешни работи.

4. ИЗВЕШТАЈ ЗА ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ПРОТОКОЛАРНИ НАСТАНИ И АКТИВНОСТИ ЗА 2019 ГОДИНА:

Одделението за протоколарни настани и активности при Секторот за односи со јавност и протоколот во Одделот за односи со јавност и стратешки прашања во Министерството за внатрешни работи е одговорно за обезбедување комплетна поддршка на активностите на министерот, заменик-министерот, државниот секретар и директорите на Бирото за јавна безбедност и на Управата за безбедност и контраразузнавање, како и придружба на министерот за време на протоколарни, работни и официјални средби и состаноци со меѓународни и домашни институции, организирање на најразлични манифестации, трибини, конференции и настани од доменот на протоколот - кратко ажурирање и информирање за лицата или институциите со кои треба да се оствари средба, подготовка на презентации, изработка на работна агенда, подготовка на говори, организирање на работни патувања за министерот надвор од просториите на Министерството за внатрешни работи, како и прием на високи претставници и функционери од странство, нивно сместување и организирање на туристички прошетки.

Исто така, Одделението за протоколарни настани и активности е одговорно за организација на меѓународни форуми и конференции под покровителство на Министерството за внатрешни работи, како и конференции организирани во координација со други министерства и странски амбасади во Република Македонија, изработка и упатување на официјални покани до меѓународните посетители, избор на локација за настанот, подготовка на програма за настанот, обезбедување услови и координација за непречен тек на настанот како и однапред преземени безбедносни заштитни мерки за брзо решавање на непријатни и непосакувани ситуации.

За периодот јануари – декември 2018 година во Министерството за внатрешни работи и надвор од него беа реализирани бројни активности, настани, промоции на проекти, средби, состаноци и конференции на регионално и меѓународно ниво на кои учествуваа министерот Оливер Спасовски, и високи функционери од Министерството за внатрешни работи на Република Македонија и тоа:

- Официјални посети на Министерството за внатрешни работи и другите авторитети од Министерството во странство – 17
- Официјални посети на странски министер за внатрешни работи и други високи претставници – 11
- Средби со невладини граѓански асоцијации – 21
- Работни посети на министерот на Секретаријатот за внатрешни работи, полициските станица и граничната полиција и организациски единици во Министерството за внатрешни работи - 22
- Средби на министерот за внатрешни работи и другите авторитети од Министерството за внатрешни работи со високи претставници на меѓународно ниво и протоколарни состаноци од земјава и од странство со дипломатскиот кор – 46
- Учество на министерски конференции на меѓународно ниво – 14
- Учество на конференции, трибини, тркалезни маси, во Република Македонија – 37
- Потпишани меморандуми, договори, спогодби на национално и меѓународно ниво - 6
- Донации од странски влади и меѓународни организации на Република Македонија – 8+1
- Вежби, обуки, семинари, работилници, кампањи – 15
- Извршено уништување на разновидно неупотребувано и трајно оштетено службено оружје – 1
- Опремена полиција – безбедни граѓани: Нови комплетни униформи за припадниците на Министерството за внатрешни работи на Република Македонија/ Единица за специјални задачи – 2
- Промоција на Прирачник за безбедност на новинарите за време на настани со висок ризик – 1
- Уништување на 170 килограми дрога во Дрисла – 1
- Реновирани полициски станици, полициски одделенија, Секретаријат за внатрешни работи – 11
- Промоција на полициски службеници – 1
- Јубилеј на Единицата за специјални задачи – 1

ЗАКЛУЧОК

Процесот и значењето на Протоколот во Министерството за внатрешни работи на Република Северна Македонија е од огромно фундаментално значење, сликата – мозаикот во јавноста за државата дефакто се прикажуваат преку Одделението за протоколарни настани и активности. Протоколот е комплексна наука, а уште покомплексна практична професија. Не поради тежината на материјата, колку поради големиот број на детали кои мораат да бидат земени предвид, за секоја активност, дотолку повеќе што протоколот е активно поврзан со дипломатијата, а со тоа и со безбедноста на една нација, еден регион, па и пошироко. Познавањето на тоа од каде потекнува оваа професија, познавањето на историската нишка преточена преку традиции и обичаи е појдовна основа за адекватна реализација на протоколарните елементи на која било активност. Сите културни и обичајни правила и норми се од големо значење за лицата кои работат во областа на протоколот бидејќи истите се до толкава мера различни што еден ист гест се толкува позитивно во една, но крајно негативно во друга земја. Вистинскиот професионалец не остава ниту еден детаљ за случајност, туку, напротив, сите овие правила (па и многу повеќе) ги зема како „must have“ четиво пред секој поважен настан.

БИБЛИОГРАФИЈА

1. Смиљанов, С., (2018), „Воспоставување на единствен државен протокол на ниво на Република Македонија“, Јофи Скен, Скопје;
2. French, M. M. and Clinton B., (2012) „United States Protocol: The Guide to Official Diplomatic Etiquette“, Rowman & Littlefield Publishers, Estover road, UK
3. Серес, Ц., Вуд, Р.Ц., (2012), „Дипломатски церемонијал и протокол“, Издавачки центар Три, Скопје, Македонија;
4. Мекефри М. Ц., Инис, П., Санда, М. Р., „Протокол 25. јубилејно издание“, Ескваер, Просветно дело, Скопје, Македонија;
5. Марковски, Д., „Дипломатија организација и практика“, Кинематика, Скопје, Македонија;
6. Veljic, Z., (2009), „Diplomatski protokol“, Sluzbeni glasnik, Beograd, Srbija;
7. д-р Петковски, К., д-р Јанкуловска, П., (2006), „Деловно комуницирање“, Битола, Македонија;

8. Post, E., (1922), „Etiquette“, 11th Edition, New York, USA
9. Trajkovski, G., (1990), „Diplomatski protocol“, Beograd, Srbija;
10. Verovic, M., (2010), „Poslovno odijevanje“, Horizont-International, Zagreb, Hrvatska;
11. dr. Mikolic, M., (2002), „Diplomatski I poslovni protocol“, Zagreb, Hrvatska;
12. Zelmanovic, D., (1989), „Ilustrirani bonton & protocol“, Mladinska kniga, Beograd;

САНДЕ СМИЉАНОВ

Одделение за протоколарни настани и активности

Воедно, претставнички од овој Сектор се назначени за координатор и заменик координатор за еднакви можности на жените и мажите во Министерството за внатрешни работи, во согласност со Законот за еднакви можности. Истите се одговорни за спроведување на должностите во надлежност на Министерството за воспоставување на еднакви можности што значи промовирање на начелото за воведување еднакво учество на жените и мажите во сите области, еднаков статус и третман во остварувањето на сите права и во развојот на нивните индивидуални потенцијали преку кои тие придонесуваат во општествениот развој, како и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој. Даваат мислења и предлози за промовирање и унапредување на еднаквите можности во рамките на надлежностите на Министерството за внатрешни работи и во исполнувањето на своите задачи се координираат и соработуваат со Министерството за труд и социјална политика.

ВИОЛЕТА ВЛАХОВИЌ

Оддел за заеднички работи и управување со човечки ресурси
Биро за јавна безбедност